

Automatyczna wymiana informacji podatkowych

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych, FATCA, CRS, CbC

📅 28.11.2023

FATCA →

Ujawnianie informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych

CRS →

Globalny standard do automatycznej wymiany informacji finansowych w sprawach podatkowych

CbC →

Wymiana informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów (tzw. Country-by-Country Reporting)

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych

Cel

W ostatnich latach zarówno w Unii Europejskiej (UE), jak i na całym świecie przybyło wyzwań związanych z oszustwami podatkowymi oraz uchylaniem się od opodatkowania o charakterze transgranicznym. Większego znaczenia nabrała potrzeba wzajemnej pomocy pomiędzy poszczególnymi administracjami podatkowymi w dziedzinie wymiany szeroko rozumianych informacji podatkowych. Bez wzajemnej współpracy administracji podatkowych pojedyncze państwo członkowskie nie jest w stanie skutecznie przeciwdziałać oszustwom podatkowym i uchylaniu się od opodatkowania. Aby przezwyciężyć negatywne skutki tych zjawisk konieczne było stworzenie odpowiedniego systemu współpracy administracyjnej między administracjami podatkowymi.

W odpowiedzi na pojawiające się nowe wyzwania związane z tymi zjawiskami podjęte zostały działania ukierunkowane na stworzenie jednolitego standardu wymiany informacji podatkowych, który stanowić będzie efektywne narzędzie prawne i techniczne, będzie służyć do walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania oraz przysłuży się do zwiększenia transparentności podatkowej.

Geneza

W odpowiedzi na zdiagnozowane w poszczególnych państwach negatywne oddziaływanie tych zjawisk na krajowe wpływy podatkowe oraz pilną potrzebę zwiększenia skuteczności i efektywności poboru podatków Komisja Europejska uznała za konieczne podjęcie działań ukierunkowanych na poprawę skuteczności walki z oszustwami podatkowymi i uchylaniem się od opodatkowania poprzez zdecydowane promowanie automatycznej wymiany informacji jako przyszłego europejskiego i międzynarodowego standardu dla przejrzystości i wymiany informacji w sprawach podatkowych. Efektem prowadzonych na szczeblu unijnym prac była dyrektywa 2014/107/UE, której implementacja stanowi ustawa z dnia 9 marca 2017 r. o wymianie informacji podatkowych z innymi państwami.

Znaczenie automatycznej wymiany informacji jako jednego ze środków zwalczania oszustw podatkowych i uchylania się od opodatkowania w wymiarze transgranicznym zostało już zauważone na szczeblu międzynarodowym. W wyniku negocjacji między Stanami Zjednoczonymi Ameryki i wieloma innymi krajami, w tym wszystkimi państwami członkowskimi UE, które dotyczyły dwustronnych umów o automatycznej wymianie informacji w celu wdrożenia ustawy o ujawnianiu informacji o rachunkach zagranicznych dla celów podatkowych Stanów Zjednoczonych (powszechnie znanej jako "FATCA"), grupa G-20 udzieliła Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) mandatu, aby w oparciu o te umowy opracowała jednolity globalny standard dla automatycznej wymiany informacji podatkowych.

W efekcie tych prac w lutym 2014 r. OECD ogłosiła najważniejsze elementy globalnego standardu do automatycznej wymiany informacji finansowych w sprawach podatkowych - model umowy między właściwymi organami oraz wspólny standard do wymiany informacji, które zostały następnie zatwierdzone przez ministrów finansów i prezesów banków centralnych grupy G-20.

W lipcu 2014 r. Rada OECD opublikowała pełen globalny standard (CRS), łącznie z jego pozostałymi elementami, tj. komentarzami do modelu umowy między właściwymi organami i do wspólnego standardu do wymiany informacji oraz procedurami informatycznymi na potrzeby wdrożenia globalnego standardu. Cały pakiet dotyczący CRS został zatwierdzony przez ministrów finansów i prezesów banków centralnych grupy G-20 we wrześniu 2014 r.

Obowiązek dostarczenia przez instytucje finansowe do administracji podatkowej informacji o rachunkach ich klientów

Automatyczna wymiana informacji o rachunkach finansowych ma umożliwić krajowym administracjom podatkowym pozyskiwanie z instytucji finansowych określonych z góry informacji w stosunku do rachunków zidentyfikowanych przez nie jako prowadzone dla nierezydentów (rezydentów innych państw) lub podmiotów przez nie kontrolowanych - bez uprzedniego wniosku, w ustalonych z góry, regularnych odstępach czasu.

W efekcie tych rozwiązań polskie instytucje finansowe zostaną zobligowane do identyfikowania, zbierania, przetwarzania i przekazywania do Krajowej Administracji Skarbowej informacji o rachunkach finansowych posiadanych przez nierezydentów. Uzyskane w tym trybie informacje będą w dalszej kolejności podlegały systematycznemu przekazywaniu państwu członkowskiemu właściwemu dla poszczególnych nierezydentów. Na zasadzie wzajemności polska administracja skarbową otrzyma natomiast dane o rachunkach finansowych posiadanych przez polskich rezydentów poza granicami kraju.

Jak funkcjonuje mechanizm

- informacje o rachunkach prowadzonych na rzecz nierezydentów będą gromadzone przez instytucje finansowe. Raportująca instytucja finansowa dokona weryfikacji rachunków finansowych oraz identyfikacji rachunków objętych obowiązkiem raportowania, czyli tzw. rachunków raportowanych.

- informacje te instytucje prześlą w formie raportu do własnej administracji podatkowej, a następnie zostaną przekazane zagranicznej władzy podatkowej właściwej ze względu na rezydencję posiadacza rachunku.
- pozyskane w tym trybie informacje będą mogły zostać użyte przez krajowe organy skarbowe w ramach procedur ukierunkowanych na walkę z uchylaniem się od opodatkowania, w tym w szczególności postępowań w sprawie opodatkowania przychodów, które nie znajdują pokrycia w ujawnionych źródłach lub które pochodzą ze źródeł nieujawnionych.

Automatyczna wymiana informacji o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów

Jaki jest cel raportowania CBC

Celem automatycznej wymiany informacji podatkowych o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów (tzw. Country-by-Country Reporting – CBC) jest wzmocnienie działań nakierowanych na zjawisko zaniżania podstawy opodatkowania i przerzucania dochodów między jednostkami zależnymi oraz jednostką dominującą w przypadku przedsiębiorstw prowadzących działalność w dużej skali i działających w więcej niż jedna jurysdykcjach podatkowych.

Celem wprowadzenia raportowania CBC jest wyposażenie administracji podatkowej w wyspecjalizowane narzędzie służące do oceny ryzyka związanego z cenami transferowymi oraz podniesienie skuteczności zwalczania nadużyć podatkowych wśród grup podmiotów.

Jednolite wymogi w ramach UE i krajów OECD, które dotyczą automatycznej wymiany informacji o jednostkach wchodzących w skład grupy podmiotów, stanowiąc będą narzędzie do identyfikacji potencjalnie wątpliwych struktur tworzonych przez grupy podmiotów powiązanych, nakierowanych na unikanie opodatkowania.

Geneza raportowania CBC

Mechanizm raportowania Country-by-Country został wypracowany w ramach planu działań OECD w sprawie przeciwdziałania erozji podstawy opodatkowania i transferowi zysków (ang. Base Erosion and Profit Shifting, BEPS).

Jednym z efektów prac realizowanych w ramach projektu BEPS był raport z działania nr 13 opublikowany w 2015 r., który dotyczy dokumentacji cen transferowych i raportowania Country-by-Country (raport OECD "Transfer Pricing Documentation and Country-by-Country Reporting~ Action 13: 2015 Final Report"). Stanowi on zestaw standardów w zakresie informowania o stosowanych politykach cen transferowych w ramach grup podmiotów powiązanych (dokumentacja local file, master file) oraz wymóg tzw. sprawozdawczości według państw (Country-by-Country Reporting).

Działania podjęte przez OECD znalazły poparcie także na forum UE, w efekcie czego wydana została nowa dyrektywa Rady UE. Dyrektywa wprowadza obowiązek implementacji przez państwa członkowskie mechanizmu automatycznej wymiany informacji podatkowej między państwami w zakresie raportowania Country-by-Country (dyrektywa 2016/881 z dnia 25 maja 2016 r., która zmienia dyrektywę 2011/16/UE w zakresie obowiązkowej automatycznej wymiany informacji w dziedzinie opodatkowania).

Zgodnie z preambułą tej dyrektywy, przy implementacji jej postanowień państwa członkowskie powinny korzystać z wymienionego raportu z 2015 r. opracowanego przez OECD jako źródła przykładów lub interpretacji dyrektywy. Ten wspólny punkt odniesienia pozwoli zapewnić spójność stosowania dyrektywy we wszystkich państwach członkowskich. Działania UE dotyczące raportowania według krajów powinny stale uwzględniać przyszłe zmiany na szczeblu OECD.

Jak działa raportowanie CBC

Duże międzynarodowe grupy kapitałowe będą zobowiązane do udostępnienia administracji podatkowej m.in. informacji o:

- wielkości prowadzonej działalności (wielkości aktywów, kapitału zakładowego, liczby zatrudnionych osób),
- wielkości zrealizowanych przychodów, osiągniętych zysków (bądź strat), zapłaconego (i należnego) podatku,
- miejsc prowadzenia działalności oraz przedmiotu tej działalności.